

Vážený pán
prof. MUDr. Mirko Zibolen, , PhD.
hlavný odborník MZ SR pre odbor
neonatológia
Univerzitná nemocnica Martin
Kollárova 2
036 59 Martin

Váš list číslo/ zo dňa

Naše číslo
Z24971-2016-OZS

Vybavuje/ linka
PhDr. Hana Rajkovičová/263

Bratislava
13. 6. 2016

Vec

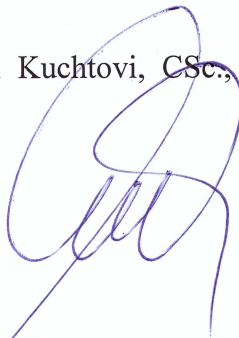
**Žiadosť o stanovisko MZ SR k otázkam hlavného odborníka MZ SR pre neonatológiu -
odpoveď.**

Vážený pán profesor,

v prílohe listu Vám zasielame stanovisko k otázkam týkajúcim sa novorodenca narodeného
v prirodzenom sociálnom prostredí ženy, ktoré Slovenská pediatrická spoločnosť plánuje uverejniť
na svojom webovom sídle.

Stanovisko zasielame aj doc. MUDr. Milanovi Kuchtovi, CSc., mim. prof., predsedovi
Slovenskej pediatrickej spoločnosti.

S pozdravom

MUDr. Mario Mikloši, PhD.
generálny riaditeľ

Príloha.

Stanovisko Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky k otázkam týkajúcim sa novorodenca plánovane narodeného v prirodzenom sociálnom prostredí ženy

1. Kto stanoví, že sa dieťa narodilo príslušnej matke (že matka je skutočne matkou tohto dieťaťa, ak nebol pri pôrode zdravotnícky pracovník)?

Kto a akým spôsobom nahlási príslušným orgánom štátnej správy narodenie dieťaťa?

Štátnu evidenciu o osobnom stave fyzických osôb, ktoré sa narodili, uzavreli manželstvo alebo zomreli na území Slovenskej republiky, a štátnych občanov Slovenskej republiky, ktorí sa narodili, uzavreli manželstvo alebo zomreli v cudzine – matriku – upravuje zákon č. 154/1994 Z. z. o matrikách. V zmysle § 13 ods. 3 citovaného zákona je narodenie dieťaťa povinný oznámiť matričnému úradu **lekár, ktorý pôsobil pri pôrode alebo ktorý po pôrode poskytol liečebný úkon**; v ostatných prípadoch je povinný to urobiť **jeden z rodičov**. Ten, na koho sa vzťahuje oznamovacia povinnosť, je povinný urobiť oznámenie najneskôr do troch pracovných dní odo dňa pôrodu. **Matka môže splniť oznamovaciu povinnosť aj po tejto lehote, hneď ako je schopná urobiť oznámenie.**

Problematicu určenia materstva upravuje zákon č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý v § 82 ods. 1 ustanovuje, že matkou dieťaťa je žena, ktorá dieťa porodila.

Ak vzniknú pochybnosti o tom, kto je matkou dieťaťa, pretože oznámenie nie je úplné, presné alebo nebolo urobené v lehote, materstvo určí na základe skutočností zistených o pôrode dieťaťa súd. Návrh môže **podat' žena**, ktorá o sebe tvrdí, že je **matkou** dieťaťa, alebo **otec** dieťaťa, alebo ten, kto preukáže, že **má na tomto určení právny záujem**, postupuje sa podľa osobitného predpisu, ktorým je § 83 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

2. Kto zabezpečí prvé ošetrenie a vyšetrenie novorodenca?

Kto zodpovedá za vykonanie povinných skrínigových vyšetrení dieťaťa?

Kto realizuje diagnostiku a liečbu novorodeneckej žltacky a iných akútnych ochorení?

Ak je pri pôrode mimo zdravotníckeho zariadenia prítomný zdravotnícky pracovník, prvé ošetrenie a vyšetrenie novorodenca, ktoré je možné na mieste vykonať, **má v závislosti od odbornej spôsobilosti vykonať tento zdravotnícky pracovník.**

Ak je po pôrode matka s dieťaťom prevezená k poskytovateľovi ústavnej zdravotnej starostlivosti, príslušné vyšetrenie novorodenca môže vykonať poskytovateľ ústavnej zdravotnej starostlivosti.

Po narodení dieťaťa je potrebné, aby zákonný zástupca dieťaťa uzatvoril zmluvu o poskytovaní všeobecnej ambulantnej starostlivosti pre deti a dorast s lekárom so špecializáciou v špecializačnom odbore pediatria. **Vyšetrenia, ktoré je možné realizovať ambulantnou formou a ktoré z hľadiska svojej odbornej spôsobilosti môže vykonať pediater, má vykonať zmluvný lekár dieťaťa, ktorý bude dieťaťu poskytovať všeobecnú ambulantnú zdravotnú starostlivosť a ktorý odporučí prípadné vykonanie ďalších potrebných vyšetrení.**

V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že ak nejde o zdravotnú starostlivosť, ktorú možno poskytnúť bez súhlasu osoby, sa zdravotná starostlivosť dieťaťu poskytuje na základe informovaného súhlasu zákonného zástupcu. Ak zákonný zástupca odmietne dať informovaný súhlas, poskytovateľ môže dať návrh na súd, ak je to v záujme osoby nespôsobilej dať informovaný súhlas, ktorej sa má zdravotná starostlivosť poskytnúť. (Táto úprava je obsiahnutá v § 6 zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich

3. *Kto zabezpečí sledovanie dieťaťa v prvých hodinách a dňoch života?*

Zastupovanie maloletého dieťaťa upravuje zákon č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov. V súlade s § 31 tohto zákona vo všeobecnosti možno povedať, že zastupovanie maloletého dieťaťa vykonávajú jeho rodičia (ak tomu nebránia zákonom ustanovené dôvody). Zastupovanie maloletého dieťaťa je súčasťou rodičovských práv a povinností, medzi ktoré patrí podľa § 28 ods. 1 písm. a) citovaného zákona aj sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa. ***Dôsledne sa starať o zdravie dieťaťa od jeho narodenia je teda nielen právom, ale aj povinnosťou každého rodiča.***

4. *Pri vedení pôrodov doma je potrebné riešiť prevzatie zodpovednosti.*

Ministerstvo zdravotníctva SR disponuje ***vyhlásením Slovenskej lekárskej komory, že lekári odmietajú prevziať zodpovednosť za život ženy a dieťaťa v súvislosti s pôrodom v domácom prostredí***, práve pre vysoké riziko vzniku náhlych komplikácií, ktoré môžu ohroziť zdravie, život ženy a dieťaťa.

Pôrodná asistentka, ktorá vykonáva zdravotnícke povolanie v zdravotníckom zariadení ústavnej zdravotnej starostlivosti alebo pôrodná asistentka, ktorá je držiteľkou licencie na výkon samostatnej praxe, má kompetenciu ***samostatne odvádzať fyziologický pôrod*** vrátane epiziotómie ***v zdravotníckych zariadeniach ústavnej zdravotnej starostlivosti*** (§ 4 ods. 3 písm. f) vyhlášky MZ SR č. 364/2005 Z. z., ktorou sa určuje rozsah ošetrovateľskej praxe poskytovanej sestrou samostatne a v spolupráci s lekárom a rozsah praxe pôrodnej asistencie poskytovanej pôrodnou asistentkou samostatne a v spolupráci s lekárom).

Pokiaľ sa žena plánuje rozhodne rodiť mimo zdravotníckeho zariadenia bez príslušného zdravotníckeho pracovníka, preberá na seba zodpovednosť tak za seba, ako aj za dieťa.